

NEJEN PŘÍBĚH VYSÍLAČE

Genius loci Liberce

MICHAEL SODOMKA

Regionální témata se během posledních deseti let stala nepřehlédnutelnou součástí dramaturgických plánů českých divadel. Prakticky v každém oblastním divadle je možné najít inscenaci, jejíž námět souvisí s regionem, nebo přímo městem, kde došlo k uvedení. O tomto fenoménu, který zkoumám jak teoreticky, tak z pozice praktického dramaturga, jsem v posledních letech hovořil s mnoha dramaturgy, režiséry i uměleckými šéfy. Představy o tzv. regionální dramaturgii se napříč tvůrci liší, což je logické vzhledem k rozdílnosti jejich tvůrčích přístupů, ale i lokalit, v nichž působí. Shodovali se však v odpovědi na otázku, co vše patří mezi regionální témata. Nikdo nerozporoval fakt, že se čeští divadelníci věnují životním osudům skutečných osobností spojených s regionem, reálným událostem, příběhům konkrétních míst a v některých případech také fenoménům spojeným s danou lokalitou. Například se může jednat o produkt, obyčej nebo činnost charakterizující danou oblast.

Existují různé průsečky. Například vypráví-li tvůrci o produktu proslulém v daném kraji, je velmi pravděpodobné, že současně zpracují příběh skutečných lidí, kteří se svou činností o daný produkt a jeho věhlas zasloužili. Postavy, představující skutečné osobnosti, mohou být součástí i takových inscenací, které reflektují zásadní událost zapsanou do místní historie. Současně ale nemusí. Úplně stejně je možné popsat skutečnou událost bez využití reálných žijících postav. Ve všech zmíněných případech může zásadní roli v příběhu sehrát též konkrétní místo, které lze dodnes navštívit, nebo které naopak již zaniklo, ale místním obyvatelům výrazně utkvělo v paměti. Kombinace mohou být velice rozmanité. V inscenaci mohou být dokonce obsaženy všechny zmíněné prvky, byť ne každý bude mít stejnou důležitost.

Vyvstává zde otázka, jestli se napříč českými divadly vyskytla inscenace, jejíž tvůrci by soustředěně zapojili všechny čtyři zmíněné prvky. Selektivním výběrem jsem dospěl k pozitivní odpovědi v případě inscenace *SIALská trojčata*,¹ která byla uvedena na scéně Malého divadla libereckého Divadla F. X. Šaldy. V následujících odstavcích se na této konkrétní inscenaci pokusím přiblížit rozmanitost využitých prvků regionální tematiky.

Liberecké objevování vlastních témat

Dramaturgie liberecké činohry v posledních více než deseti letech regionální témata zohlednila hned několikrát. V roce 2013 tehdejší kmenový dramaturg Tomáš Syrovátka napsal komedii *Erotikon doktora Š.*,² jejímž důležitým protagonistou se

- 1 Lipus, Radovan – Vávra, David – Šotek, Milan. *SIALská trojčata*. Režie Radovan Lipus. Malé divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 5. října 2018.
- 2 Syrovátka, Tomáš. *Erotikon doktora Š.* Režie Mikoláš Tyc. Malé divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 11. října 2013.

stal spisovatel a literární kritik František Xaver Šalda, liberecký rodák, podle něhož je divadlo pojmenováno. V roce 2016 Syrovátka v pozici dramaturga spolupracoval s Tomášem Dianiškou na sci-fi komedii *Atomová kočička*.³ „Nasazování regionálních látek nebylo dopředu definovaným programem. Bylo to spíš něco navíc – být pro nás (nebo aspoň pro mě) nikoli nedůležité! Hledat regionální témata? Jednoznačně ano. Vždy jsem takto přemýšlel. Ale říct si jako dramaturg: ‚Už rok a půl jsme neměli regionální dramaturgu, musím teď na jaře tuto kolonku zaplnit...‘ To ne. Než průměrné regionální téma, to stokrát raději téma lokálně odvislé, ale silné a živé ze své podstaty, nikoli nějakou geografickou souvislostí,“⁴ nahlíží Syrovátka zpětně svůj postoj k nasazování regionálních témat.

V roce 2018 se stává uměleckým šéfem liberecké činohry Šimon Dominik, který již pojmenovává regionální témata jako důležitou a neopomenutelnou dramaturgickou linii. O její potřebě hovořil pro Český rozhlas: „Základem regionálního divadla je pracovat s geniem loci, jsem přesvědčený, že reflektovat místní témata je pro takové divadlo klíčové. Ostatně s tím jsem do Liberce přišel.“⁵

Tento fenomén, který se začíná objevovat pravidelně, prakticky každoročně, ztělesňuje v roce 2018 také inscenování *SIALských trojčat* v režii Radovana Lipuse. V roce 2021 se již jako externí autor vrací Syrovátka, který pro Malé divadlo připravil adaptaci *Vesnického románu* Karoliny Světlé, jehož světová premiéra se uskutečnila pod názvem *Sylva*.⁶ V témže roce se vrací také Tomáš Dianiška, aby inscenoval vlastní autorský text *Burian*⁷ o slavném libereckém rodákovi, komikovi Vlastovi Burianovi. Do liberecké regionální dramaturgické linie spadá také *Legenda z Mlýnských hor*⁸ z roku 2022, žánrové fantasy vzniklé jako společný projekt liberecké činohry, opery a baletu v režii Lindy Keprtové a Kateřiny Duškové, současné umělecké šéfky činoherního souboru. V roce 2023 vznikl poslední zástupce této dramaturgické linie. Radovan Lipus spolu s dramaturgyní Lenkou Chválovou, která do liberecké činohry nastoupila spolu s Šimonem Dominikem, připravili *Liebeřeč*,⁹ vyprávějící o vzniku Divadla F. X. Šaldy.

Vášeň pro architekturu

Podtitul inscenace *SIALská trojčata* zní „Zmužilý kabaret o výstavbě Ještědu“. Kulturní televizní vysílač na vrcholu stejnojmenné hory je ikonickou architektonickou památkou spjatou s Libercem. Spojení s režisérem Radovanem Lipusem dává smysl, protože renomovaný tvůrce během své kariéry s oblibou vypráví příběhy pozoruhodné architektury nejen v divadlech, ale také v rámci site specific projektů nebo v televizním

3 Dianiška, Tomáš. *Atomová kočička*. Režie Tomáš Dianiška. Malé divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 14. října 2016.

4 Rozhovor autora s dramatikem a dramaturgem Tomášem Syrovátkou. 28. 3. 2024, Liberec.

5 Jak se vyrovnat s historií? Skrz divadlo, vnímám ho jako doplněk publicistiky a dokumentu, říká režisér Šimon Dominik (v rozhovoru s Hanou Slívovou a Michalem Burešem). *Vizitka* (online). Český rozhlas Vltava, 21. říjen 2021 (citováno 4. 6. 2025), URL: <https://vltava.rozhlas.cz/jak-se-vyrovnat-s-historii-skrz-divadlo-vnimam-ho-jako-doplněk-publicistiky-a-8602705>

6 Světlá, Karolína, dram. Syrovátka, Tomáš. *Sylva*. Režie Martin Františák. Malé divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 11. září 2020.

7 Dianiška, Tomáš. *Burian*. Režie Tomáš Dianiška. Malé divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 27. května 2021.

8 Chválová, Lenka – Janků, Jiří – Kučera, Jan. *Legenda z Mlýnských hor*. Režie Kateřina Dušková – Linda Keprtová. Šaldovo divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 20. května 2022.

9 Lipus, Radovan – Chválová, Lenka. *Liebeřeč*. Režie Radovan Lipus. Šaldovo divadlo, Divadlo F. X. Šaldy, Liberec. Premiéra 20. října 2023.

dokumentárním cyklu *Šumná města*,¹⁰ který natáčel spolu s architektem a hercem Davidem Vávrou (Garbová 2018: 2). Právě s Vávrou, dalším aktivním propagátorem české architektury, se Lipus spojil také při projektu *SIALských trojčat*. Přizval jej do svého týmu jako spoluautora, a především scénografa. Třetím spoluautorem se stal Milan Šotek, který s Lipusem spoluvytvářel též písňové texty.

V divadle nacházejícím se mimo kulturní centrum velikosti Prahy, Brna nebo Ostravy tak vznikla inscenace, za níž stojí tým zkušených a zavedených tvůrců, což nepatří mezi časté jevy vzhledem k předpokládané pracovní vytíženosti všech zúčastněných. Skutečnost, že se tuto spolupráci podařilo zrealizovat, by vysvětlovala vazba některého ze zmíněných tvůrců na Liberec. Avšak opak byl pravdou: „Je vlastně paradoxem, že ryze libereckou látku zpracovali neliberečtí autoři,“ komentuje tuto okolnost Radmila Hrdinová. Neobvyklou spolupráci si tato divadelní kritička vysvětluje následovně: „Nícméně Radovan Lipus a David Vávra, tvůrci televizních Šumných měst a Šumných stop, jsou velkými znalci i milovníky architektury“ (Hrdinová 2018: 6).

Režisér Lipus potvrzuje, že regionální zacílení spolu s návazností na architekturu byly silnou motivací ke spolupráci s libereckým činoherním souborem: „Umělecký šéf Šimon Dominik mi nabídl možnost hostování a dobře věděl o mojí lokální a také architektonické deviaci. Domluvili jsme se, že budeme dělat inscenaci o architektuře, a Šimon měl díky tomu jistotu, že neřeknu ne. Objevilo se téma Sial a architekt Hubáček. Z toho pak název SIALská trojčata, který mi vytanul mnohem dříve, než jsme začali promýšlet podobu inscenace. Najednou už jsem vysloveně cítil potřebu, aby tato inscenace vznikla. Nikdo jiný totiž to téma za Liberec nezpracuje. Proč by to dělali třeba v Chebu? Nebo Plzni? Tam ať udělají Lindauera! SIAL měl vzniknout v Liberci a já se na tom chtěl podílet.“¹¹

Slovo SIAL, z něhož Lipus vytvořil název, je zkratka značící Sdružení inženýrů a architektů v Liberci, které oficiálně vzniklo v roce 1968 a které v Liberci sjednocovalo progresivní architektky a konstruktéry. Nejslavnějším dílem SIALu se stal právě Ještěd, jehož autorem je architekt Karel Hubáček, kterého Lipus rovněž zmiňuje. Právě Hubáček se jako autor ještědského projektu stal hlavní postavou inscenace. Jedná se o jednu z největších osobností československé architektury. Právě za vysílač a hotel na Ještědu obdržel v roce 1969 prestižní Perretovu cenu udělovanou Mezinárodní unií architektů. Žádnému jinému českému architektovi se toto ocenění nepodařilo získat.

Vyzbrojení příložíky

Zejména popularizace životního příběhu Karla Hubáčka a jeho díla patřila podle režiséra mezi důležité úkoly inscenace. Míra veřejného povědomí o tomto architektovi rezonovala také v hereckém souboru: „Herci byli zaujatí, zvědaví, nikdo nebyl proti... Většina herců ví, že existuje Ještěd a Hubáček, tím ale zpočátku jejich znalosti končily. Málokdo tušil, čím si Hubáček a další architekti procházeli, jakým překážkám museli čelit, co museli zdolávat,“¹² dodává Lipus.

Spolu s Hubáčkem (hraje Tomáš Impseil) jsou hlavními aktéry dva Hubáčkoví spolupracovníci ze SIALu, architekti Miroslav Masák (Jan Jedlinský, později Richard Vokůrka) a Ota Binar (Petr Hanák, později Ondřej Kolín). Karla, Mirka a Otu, jak jsou

10 *Šumná města*. Režie Radovan Lipus. Scénář David Vávra. Česká televize, 2000–2010.

11 Rozhovor autora s režisérem Radovanem Lipusem. 12. 2. 2024, Praha.

12 Tamtéž.

postavy architektů uvedeny v programu, tvůrci vypočetli jako trojici mušketýrů, ozbrojených nikoli kordy, ale – v duchu své profese – příložníky.

„Architekt Karel Hubáček již bohužel není mezi námi, ale měl jsem štěstí se s ním před lety osobně setkat a absolvovat důkladnou autorskou prohlídku Ještědu. Také nyní jsme byli v kontaktu s jeho rodinou. Zažili jsme s Lenkou Chvátovou a Milanem Šotkem rovněž krásná, dlouhá a intenzivní setkání se skromným a introvertním Otou Binarem a stále šarmantním sportovcem i skvělým vypravěčem Miroslavem Masákem,¹³ dodává Lipus, jenž na základě získaných poznatků vytvořil z Mirka postavu statného sportovce, lyžaře, který je skvělý také v dalších sportech a má velký úspěch u žen. Zároveň je mentorem a pedagogem Školky SIAL, tedy školy architektů, která fungovala při hlavním ateliéru, z něhož vzešla řada pozdějších osobností české architektury. Studenty ztvárňuje skupina žáků libereckých uměleckých škol. Ti vystupují také v dalších menších úlohách. Ota je Mirkovým protipólem, introvertním intelektuálem, který má se sportem potíže, což vyjde najevo při společné jízdě architektů. Karel pak jako nejvýznamnější architekt je logickým lídrem trojice.

Nepřátelskou protiváhou této statečné a kreativní trojice je Sorela, kreatura ztvárněná výrazně nalíčenou herečkou pohybující se na chůdách (Karolína Baranová). Sorela je zkratkovým slovem, jímž se míní pejorativní označení pro socialistický realismus. Postava Sorely vidí jedinou možnost realizace v šedi, jíž se má architektura ubírat. V rámci tvaru kombinujícího pohádkové a symbolické prvky s reálnými postavami se Sorela snaží kreativní a statečné architektky svést z cesty, někdy otevřeně agresivně, jindy lstí. S časovým posunem děje z konce padesátých let do let sedmdesátých se Sorela promění v Normalizelu a nakonec po sametové revoluci si říká Developera. Herečka sice mění kostým, ale charakter symbolické postavy se nemění obdobně jako nebezpečí, které hrozí těm, již se jí odhodlají postavit kreativní snahou o vytváření trvalejších hodnot.

Při inscenování příběhu o stavbě ještědského vysílače se nabízí otázka, jak přistoupit k jeho případnému jevištnímu ztvárnění. Klíčový je pro inscenaci příběh architektů, kteří přes nepřítel komunistického režimu dokázali zrealizovat náročný projekt, jakož i další události spojené s historií Liberce. Vypodobnění vysílače jako objektu by tak za určitých okolností mohlo být vzhledem k síle vyprávěných lidských příběhů podružnou záležitostí. Radovan Lipus se ovšem rozhodl roli kultovního místa posílit: „Každý Liberečan zná Ještěd. Tvar hory, elegantně prodloužený vysílačem do nebe, vyvolává v nás euforické pocity. Ať se vracíme z jakékoli světové strany, již z dálky Ještěd poznáme, září do kraje jako maják.“¹⁴ Těmito slovy vyzdvihuje dramaturgyně Lenka Chvátová nejen význam Hubáčkovy stavby, ale i samotné hory nacházející se jihozápadně od Liberce. Režisér Lipus se rozhodl tento vrchol personifikovat. Učinil z něj jednu z postav, kterou svěřil symbolicky Václavu Helšusovi, nejstaršímu herci souboru, který již v šedesátých letech minulého století, kdy se děj hry odehrává, působil v Divadle Ypsilon, jež v té době sídlilo v Liberci.

„Děd Ještěd je jasnou ústřední postavou příběhu. Václav Helšus do této role ve svém věku vstoupil s neuvěřitelnou chutí a radostí, čímž nakazil mladší kolegy, kteří se nemohli nechat zahanbit. Role mu jako pamětníkovi událostí byla napsána na tělo. Stal se vypravěčem, který se současně převtěluje do dalších postav, pak z nich vystupuje a komentuje děj. Je v podstatě jakýmsi demiurgem,¹⁵ vysvětluje Lipus, který své jevištní promluvy doplňuje autentickými postřehy z doby formování Divadla Ypsilon.

13 Tamtéž.

14 Z programu inscenace.

15 Viz rozhovor s Radovanem Lipusem.

Hora Ještěd je místem, které ční nad Libercem a jeho obyvateli od nepaměti. Z toho důvodu má tato geologická ikona v *SIALských trojčatech* možnost shlížet dolů na město a v podobě moudrého, vševědoucího starce oceňovat lidskou činnost. Snahu tří hlavních hrdinů, totiž pokus o výstavbu věže na vrcholu hory, vnímá postava Ještědu jako poctu. Proto se herec Václav Helšus v momentě nesnáží – když hrozí zborcení vysílače – proměňuje v inženýra Statika, jehož předobrazem se stal Zdeněk Patrman, další reálná postava spojená s výstavbou vysílače. Patrman je autor výpočtů, pomocí nichž Ještěd dokáže odolávat nepřízní počasí.

„SIALská“ architektura všude kolem nás

SIALská trojčata jsou příběhem významných architektů, ale také dalších osobností spojených s Libercem. V inscenaci se objeví mimo jiné postava Václava Havla, který zde shodou okolností trávil čas během vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968, nebo Jiřího Moulise, starosty města, který na konci šedesátých let mohutně podpořoval rozvoj města i aktivity SIALu.

Klíčovým prvkem je však personifikace vrchu, která je poctou a zároveň výrazným a funkčním propojením konkrétního, divákům dobře známého místa a jevištního dění. Současně toto řešení nese potenciál komična a vizuálního gagu využitelného mimo jiné pro odlehčení vážných situací. Nejprve na hlavě herce Helšuse, vrcholu Ještědu, vzplane oheň, což je odkaz na skutečný požár ještědské horské boudy z roku 1963. Později, po dokončení projektu, děd Ještěd nasazuje na svou hlavu špičatou čepici, tedy vysílač, který horu zdobí dodnes.

Vysílač a hotel na vrcholu Ještědu jsou bezpochyby nejmonumentálnějším dílem vzniklým v ateliéru SIAL. Tuto skutečnost Lipus a jeho spolutvůrci nikterak nerozporují, současně ale do příběhu zapojili také další důležité pamětihodnosti, jejichž vznik je dílem ateliéru. Herečky Michaela Foitová a Eliška Jansová, které ztvárňují řadu vedlejších rolí – například telegrafistku, učitelku nebo další proslulé místo, řeku Nisu – se stávají múzami architektů. Náznakově předvádí další objekty, z nichž některé sice přímo nesouvisí s Libercem, ale všechny jsou dílem architektů Hubáčka, Masáka či Binara nebo jejich společnou prací. Proměněná v Diskobola pak jedna z múz předznamenává vznik pražského divadla Disk; další zase parafrázováním slavné básně Karla Hynka Máchy zpřítomňuje obchodní kino Máj v Doksech; a situační pantomimické vyjádření naivity předznamenává vznik Naivního divadla.

Obdobným stylem je, jak si všimla Radmila Hrdinová, popsán také vznik samotného architektonického objektu na Ještědu: „Ostatně i nápad na tvar ještědské věže prochází vtipnými peripetiemi: poprvé ji Karel zahlédne ve tvaru dívčích kalhotek, poté v obrácené číši vína, prohnutém rybářském prutu i zkřížených lyžařských hůlkách. SIALským trojčatům rozhodně nechybí hravost“ (Hrdinová 2018: 6).

Pozoruhodná je i skutečnost, že ačkoli se inscenace odehrává v divadelní budově, současně je možné považovat ji za Lipusovo oblíbené site specific. Tvůrci neopomněli zmínit fakt, že Karel Hubáček je taktéž architektem Malého divadla. Práce neúnavného architekta se tak pro diváky stává ještě hmatatelnější, v jednom z výrazných objektů, jichž je Hubáček autorem, se totiž během produkce právě nachází. Prostor dostává také obchodní středisko Ještěd, jehož koncepci vytvořil Miroslav Masák a o provedení se zasloužil znovu Karel Hubáček. Oproti Ještědu coby kopci s vysílačem reprezentovaným čepicí není tento „druhý Ještěd“ ztvárněný živým hercem, a má to své opodstatnění: „Ten druhý, ten mladší Ještěd tu s námi dnes večer nemohl

být. Nevzal na sebe podobu, nýbrž vzal za své,“ naráží Helšus coby personifikovaná hora Ještěd na skutečnost, že tato budova byla v 90. letech zbourána. Informace zazní v úplném závěru inscenace a je tak hořkým dovětkem za jinak pozitivní zprávou o tom, jak skupina tvůrčích a schopných lidí dokázala řadou důmyslných projektů vzdorovat požadavkům dobové konformity a dalším příkořím.

Nejen o Ještědu

Výběr regionálních témat probíhá různými způsoby. V některých případech může jít spíše o marketingové lákadlo. Tvůrci se rozhodnou vytvořit inscenaci o slavném rodákovi, který ovšem svou činnost vykonával v úplně jiném regionu. Příkladem může být rovněž liberecká inscenace *Burian*: událost z komikova života, jež je pro příběh zásadní, se odehrála v Praze. Někdy autor děj zasadí do divákům známé místní lokality, která je nepopíratelně spojená s městem či místem, ale děj je naprosto universální, přesaditelný prakticky kamkoliv.¹⁶ Zde lze jako příklad zmínit inscenaci *Café Groll* činohry Jihočeského divadla, jejíž fiktivní děj je situován do prostředí reálného, dnes již neexistujícího českobudějovického nevěstince. Neposuzuji zde, zda se jedná, či nejedná o zdařilá díla, nicméně se domnívám, že není možné považovat je za inscenace reflektující regionální téma.

SIALská trojčata v režii Radovana Lipuse ovšem představují docela jiný případ. Ve středu zájmu inscenátorů stanul Ještěd – hora a vysílač, který na ní byl postaven. Sledujeme příběh konkrétního místa, jež není pouhým atraktivním dějištěm. V podobě zkušeného libereckého herce se přírodní objekt stává médiem, pomocí něhož sledujeme historii města v druhé polovině 20. století – dějiny spojené s architektonickou činností, která je nepopíratelným místním fenoménem. V neposlední řadě jsou reflektovány a chvályhodně popularizovány místní osobnosti, a to nejen ze světa architektury. Současně je zmíněn i Václav Havel, kterého není coby osobnost potřeba popularizovat, ale mnozí diváci nemusí vědět o jeho silných vazbách na Liberec.

Přidanou hodnotou je pak apel na zmužilost ve smyslu agilnosti, pracovitosti a férovosti. Jedná se o doslova sportovní atributy a není náhodou, že architekti jednu ze svých společných akcí tráví na lyžích. Právě tento sport je na Liberecku velice oblíbeným a smysl dává i v souvislosti s tím, že inscenace vypráví také příběh hory. Nejde o klíčový atribut, nicméně je vtipným detailem a důkazem, jak promyšleně Radovan Lipus pracoval s rozličnými prvky spojenými s místem, v němž svou inscenaci uvedl.

K vytvoření kvalitního regionálního titulu, který promlouvá k místnímu publiku a dokáže nést zprávu pro diváky mimo oblast, není bezpodmínečně nutné, aby splňoval všechny myslitelné parametry regionální dramaturgie. *SIALská trojčata* však považuji za pozoruhodný příklad, jak intenzivně, ale zároveň organicky lze jednotlivé prvky propojit do kompaktního inscenačního tvaru. Tvaru, který vzešel z promyšlené a vzhledem k více než pěti letům uvádění i divácky mimořádně úspěšné dramaturgické volby, popularizující méně známá fakta související s kultovním libereckým místem.

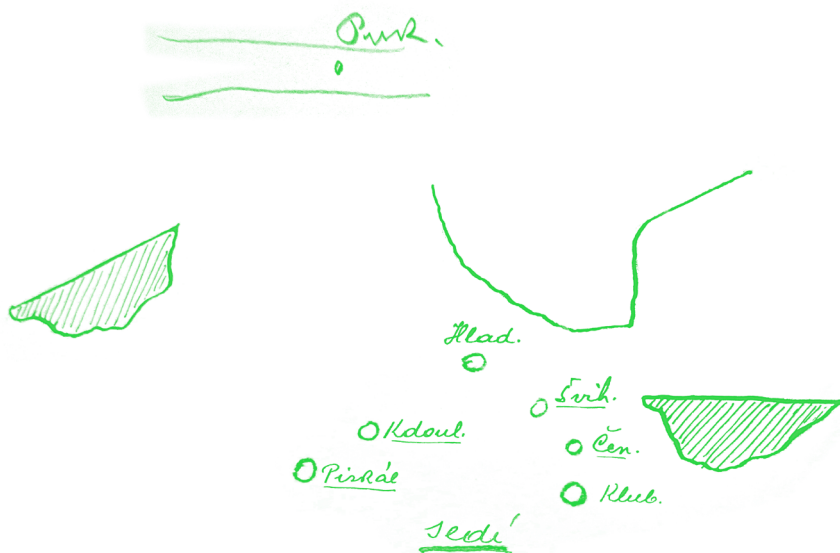
16 Štifter, Jan, dram. Šubrtová, Olga. *Café Groll*. Režie Martina Schlegelová. Jihočeské divadlo České Budějovice. Premiéra 24. září 2021.

Bibliografie

- GARBOVÁ, Gabriela. 2018. Známi autoři šumných měst připravili kabaret o Hubáčkově. *Liberecký deník* 26, 5. 10. 2018, s. 2.
- HRDINOVÁ, Radmila. 2013. *Divadlořsaldy: 130 let divadla: 1883–2013*. Liberec: Divadlo F. X. Šaldy Liberec, 2013.
- HRDINOVÁ, Radmila. 2018. Jak tři mušketýři přemohli strašlivou sorelu. *Divadelní noviny* 27, 2018, č. 18, s. 6.

MgA. Michael Sodomka
Janáčkova akademie múzických umění
Divadelní fakulta
Ateliér doktorských studií
sodomkamich@gmail.com

Michael Sodomka absolvoval bakalářský obor Rozhlasová a televizní dramaturgie a scenáristika a magisterský obor Divadelní dramaturgie na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. V současnosti na této fakultě pokračuje studiem doktorského programu, kde se zabývá regionální tematikou jako možností profilace programu oblastních divadel. Ve svém výzkumu čerpá ze zkušeností kmenového dramaturga Divadla Šumperk.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.